

DESPRE VIOLENȚA DOMESTICĂ

- DESPRE VIOLENȚA DOMESTICĂ

Definiție:

Conform Legii 217/2003 (*republicată*), Art. 3 “*violența domestică înseamnă orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială sau spirituală sau cibernetică care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima.*”

Conform Legii 217/2003(*republicată*), Art. 4

(1) Violența domestică se manifestă sub următoarele forme:

a) **violența verbală** - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare;

b) **violența psihologică** - impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și de suferință psihică în orice mod și prin orice mijloace, prin amenințare verbală sau în orice altă modalitate, șantaj, violență demonstrativă asupra obiectelor și animalelor, afișare ostentativă a armelor, neglijare, controlul vieții personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, urmărirea fără drept, supravegherea locuinței, a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de victimă, efectuarea de apeluri telefonice sau alte tipuri de comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care prin frecvență, conținut sau momentul în care sunt emise creează temere, precum și alte acțiuni cu efect similar;

c) **violența fizică** - vătămarea corporală ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activități cu grad mare de risc pentru viață sau sănătate și integritate corporală, altele decât cele de la lit. e);

d) **violența sexuală** - agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hărțuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întreținerii unor relații sexuale forțate, viol conjugal;

e) **violența economică** - interzicerea activității profesionale, priver de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar;

f) **violența socială** - impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interzicerea frecventării instituției de învățământ sau a locului de muncă, interzicerea/limitarea realizării profesionale, impunerea izolării, inclusiv în locuința comună,

privarea de acces în spațiul de locuit, depozitarea de acte de identitate, priverie intenționată de acces la informație, precum și alte acțiuni cu efect similar;

g) **violența spirituală** - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interdicere, limitare, ridiculare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, interdicerea dreptului de a vorbi în limba maternă și de a învăța copiii să vorbească în limba maternă, impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile, precum și alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare.

h) **violența cibernetică** - hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, speria, amenința, reduce la tăcere victima.

(2) În nicio formă și în nicio împrejurare, obiceiul, cultura, religia, tradiția și onoarea nu pot fi considerate drept justificare pentru niciun tip de acte de violență definite în prezenta lege.

Cui se aplică prevederile?

Art. 5 din Legea 217/2003(*republicată*)

(1) În sensul prezentei legi, prin **membru de familie** se înțelege:

a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, soții și copiii acestora, precum și persoanele devenite rude prin adopție, potrivit legii;

b) soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție; frații, părinții și copiii din alte relații ai soțului/soției sau ai fostului soț/fostei soții;

c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, actuali sau foști parteneri, indiferent dacă acestea au locuit sau nu cu agresorul, ascendenții și descendenții partenerei/partenerului, precum și frații și surorile acestora;

d) tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului;

e) reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.

(2) În sensul prezentei legi prin **victimă** se înțelege persoana fizică ce este supusă uneia sau mai multor forme de violență prevăzute la art. 4, inclusiv copiii martori la aceste forme de violență.

Cum se pedepsește?

În Noul Cod Penal este prevăzut la art. 199 că infracțiunile de omor, omor calificat, lovire sau alte violențe, vătămare corporală și loviri sau vătămări cauzatoare de moarte săvârșite asupra unui membru de familie, sunt pedepsite mai aspru, limita maximă a acestor pedepse majorându-se cu o pătrime.

Cum se sesizează violența domestică?

În cazul violențelor intrafamiliale, poliția poate acționa în urma depunerii unei **sesizări scrise** la sediul unității de poliție de pe raza de domiciliu a victimei (dacă e făcută de victimă se numește plângere, dacă e făcută de un martor se numește denunț), în urma unui **apel telefonic** la ofițerul de serviciu al secției/unității de poliție din zona respectivă, a unei **solicitări la Serviciul Unic de Apel de Urgență 112** (care poate fi făcută de oricine are cunoștință de astfel de evenimente), a unei sesizări verbale făcută **direct la agentul de poliție** care patrulează sau, poliția poate afla **cu ocazia intervenției la un alt caz** sau chiar **din presă**.

Sesizări despre astfel de fapte de violență domestică pot fi făcute și de persoanele cu funcții de conducere în cadrul unei autorități a administrației publice sau în cadrul altor autorități publice, instituții publice ori al altor persoane juridice de drept public, precum și de orice persoană cu atribuții de control care, în exercitarea atribuțiilor lor, au luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu. Ele sunt obligate să sesizeze de îndată organul de urmărire penală și să ia măsuri pentru ca urmele infracțiunii, corpurile delictelor și orice alte mijloace de probă să nu dispară. (art. 291 Cod procedură penală)

Victima trebuie să știe că poate sesiza **cu plângere prealabilă** organul de cercetare penală sau procurorul. Dreptul de a depune o astfel de plângere are caracter personal și aparține părții vătămate. Plângerea penală prealabilă poate fi depusă și de un mandatar, caz în care procura trebuie întocmită special pentru acest scop și trebuie să rămână anexată la plângere pe parcursul procedurilor.

Acțiunea penală în cazul infracțiunilor sancționabile la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, de ex:

- lovire sau alte violențe (art.193 CP)
- amenințare (art. 206 CP)
- viol în forme neagravante (art. 218 alin 1 și alin 2 CP)
- agresiune sexuală în forme neagravante (art.219 alin 1 CP)
- furt între membrii de familie (art.231 alin 1CP)
- distrugere (art. 253 alin 1 și alin 2 CP)

este guvernată de principiul disponibilității: **victima poate decide retragerea plângerii**, situație care stinge acțiunea penală începută în prealabil și agresorul nu mai este pedepsit.

În cazul infracțiunii de lovire sau alte violențe săvârșită asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu (adică nu la solicitarea victimei), și în acest caz, voința victimei de a opri pedepsirea agresorului nu se mai poate manifesta.

Pentru celelalte categorii de infracțiuni (pentru care legea nu solicită introducerea unei plângeri penale prealabile), organele de anchetă penală nu au nevoie de manifestarea expresă de voință a persoanei vătămate pentru tragerea la răspundere penală a autorului faptei, indiferent de modalitatea prin care au aflat de faptă.